

Bilag til bet. o. lovf. vedr. udlændingeloven

helbred, opererer med et bødeniveau på 20.000 kr.

Udover bødeniveauet, som altså giver anledning til principielle betænkeligheder, vil jeg fremhæve, at de retningslinier, som lovforslagets bemærkninger giver med hensyn til, hvormed og i hvilket omfang straffeskærpelsen skal slå igennem, er uklare.

4. Det næste element i lovforslaget vedrører reglerne om konfiskation.

I forbindelse med en ændring af udlændingeloven i 2000 blev der indføjet en ny bestemmelse om konfiskation i § 59, stk. 4. Efter denne bestemmelse kan der ske konfiskation af udbytte efter reglerne i straffelovens kapitel 9. Hvis det ikke er muligt at foretage konfiskation, – f.eks. fordi det ikke er muligt at fastslå omfanget af det arbejde, som er udført af den illegale arbejdskraft – skal der i stedet ved bødeudmålingen tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.

I straffelovens § 75 er der indført en særlig bevislættelsesregel, hvorefter der kan ske konfiskation af et beløb, der skønnes at svare til det indvundne udbytte, hvis man ikke kan fastslå beløbets størrelse. Dette betyder, at der er mulighed for skønsmæssigt at fastsætte konfiskationsbeløbets størrelse.

Bemærkningerne til det foreliggende lovforslag kan imidlertid læses sådan, at forslagsstillerne ønsker en bestemmelse, der går videre end den nugældende retstilstand, således at der også vil kunne nedlægges påstand om konfiskation af et skønsmæssigt fastsat beløb i tilfælde, hvor anklagemyndigheden ikke er i stand til at løfte sin bevisbyrde for, at der er opnået en ulovlig berigelse. Bevislættelsesreglens anvendelsesområde udvides dermed væsentligt, idet skønsmæssig konfiskation bliver et alternativ i tilfælde, hvor bevisbyrden for, at arbejdsgiveren overhovedet har opnået et udbytte, ikke kan løftes.

En sådan regel strider mod grundlæggende principper om anklagemyndighedens bevisbyrde i straffesager, og der vil kunne rejses spørgsmål om bestemmelsens forenelighed med reglerne om bevisbyrden og uskyldsformodningen i straffesager i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 6.

Hertil kommer, at de eksisterende regler i straffeloven og udlændingeloven allerede langt

hen ad vejen imødekommer det, som synes at være forslagsstillernes primære formål – nemlig at sikre, at beskæftigelse af illegal arbejdskraft ikke kan betale sig.

De gældende regler er i praksis bl.a. anvendt til at konfiskere et udbytte, hvis størrelse ikke kunne beregnes konkret, men i stedet blev opgjort på baggrund af gennemsnitsberegninger.

I en anden konkret sag ved Østre Landsret afviste landsretten anklagemyndighedens konfiskationskrav, men fastsatte samtidig med udtrykkelig henvisning til udlændingelovens § 59, stk. 3 og 4, og forarbejderne hertil en bøde, der klart oversteg den økonomiske gevinst, som arbejdsgiveren ifølge bevisførelsen havde tilsigtet.

6. Forslagsstillerne foreslår endelig, at der indføres et objektivt bødeansvar, således at bøde for beskæftigelse af illegal arbejdskraft vil kunne pålægges, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes arbejdsgiveren som forsætlig eller uagtsom.

Også denne del af lovforslaget giver efter regeringens opfattelse anledning til væsentlige betænkeligheder.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention stiller som nævnt i artikel 6 krav om, at enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven – også kaldet uskyldsformodningen.

Menneskerettighedsdomstolen har bl.a. i en dansk klagesag (*Hansen mod Danmark*, afgørelse af 16. marts 2000) taget stilling til spørgsmålet om objektivt strafansvar i forhold til konventionens artikel 6. Sagen vedrørte en vognmand, der var blevet idømt en bøde for en chaufførs overtrædelse af køre/hviletidsreglerne, selv om overtrædelsen hverken kunne tilregnes vognmanden som forsætlig eller uagtsom.

Domstolen udtalte, at medlemsstaterne under visse betingelser kan kriminalisere et bestemt forhold, selv om det ikke er resultatet af forsætlige eller uagtsomme handlinger eller undladelser. Men medlemsstaterne skal holde sig inden for rimelige grænser og herunder navnlig tage hensyn til, hvilke interesser den pågældende lovgivning beskytter. I den konkrete sag fandt Domstolen, at der ikke var tale om en krænkelse af artikel 6, og man fremhævede blandt andet, at forbrydelsen vedrørte sikkerheden på vejene – altså at køre/hviletidsreglerne varetog et sikker-